

Uchwała
Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym
podjęta w trybie uzgodnienia w trybie obiegowym
w dniach 27–30 kwietnia 2026 r.
na podstawie § 5a ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Prokuratorów
przy Prokuratorze Generalnym

w sprawie projektu wytycznych Prokuratora Generalnego w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury przesłanych do opiniowania przy piśmie z 7 kwietnia 2026 r.

Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym po przeprowadzeniu uzgodnienia w trybie obiegowym na podstawie § 5a ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, pozytywnie opiniuje projekt wytycznych Prokuratora Generalnego w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury przesłanych do opiniowania przy piśmie z 7 kwietnia 2026 r. Jednocześnie Rada zgłasza następujące zastrzeżenia do treści projektu:

1. Wydaje się, że stosowana w wytycznych forma męska „pokrzywdzony” jest nieadekwatna do charakteru postępowań, których dotyczą wytyczne. Większość pokrzywdzonych w tych sprawach to kobiety. Oczywiście używanie formy żeńskiej byłoby stygmatyzujące dla kobiet i wykluczające pokrzywdzonych mężczyzn, dlatego zasadnym byłoby zastosowanie albo liczby mnogiej (pokrzywdzeni), albo formy neutralnej, bez konotacji płci – „osoba pokrzywdzona”.
2. W pkt. 6 – zamiast: „zawiadomienie powinno ograniczać się...” powinno być: „przyjęcie zawiadomienia powinno ograniczać się...”
3. W pkt. 7d – zamiast: „ochronie danych...” powinno być: „prawie do ochrony danych...”

4. W pkt 7 e – zamiast: „informacji o przesłuchaniu...” powinno być: „prawie do informacji o przesłuchaniu...”
5. W pkt. 8 dla jasności powinno być wskazane, że prokurator osobiście wykonuje istotne czynności... Niezasadne jest też zobowiązanie prokuratora do dokonania indywidualnej oceny osoby pokrzywdzonej na podstawie art. 52a k.p.k., gdyż jeśli osoba pokrzywdzona zgłosi się na Policję i tam złoży wstępne zeznanie, to ten organ powinien dokonywać takiej oceny. W przeciwnym wypadku prokurator byłby zobowiązany do jej dokonywania bez kontaktu z osobą pokrzywdzoną (gdyż jej w ogóle nie będzie przesłuchiwał, jako że do drugiego przesłuchania dojdzie już przed sądem w trybie art. 185c k.p.k.). Prokurator powinien być więc zobowiązany do dokonania indywidualnej oceny osoby pokrzywdzonej na podstawie art. 52a k.p.k. jedynie, jeśli ją przesłuchuje. Dodatkowo ten punkt należałoby uzupełnić poprzez wskazanie źródeł ustaleń niezbędnych do wypełnienia kwestionariusza innych niż informacje od osoby pokrzywdzonej, a także wskazanie sposobu przechowywania kwestionariusza w aktach, jako dokumentu zawierającego dane wrażliwe.
6. Pkt. 9 wymaga usunięcia zwrotu „powierzonych funkcjonariuszom Policji”, gdyż zabezpieczenie śladów biologicznych od osoby pokrzywdzonej oraz badanie lekarskie tej osoby, to nie są czynności wykonywane przez Policję. Można zamienić ten zwrot przez: „czynności zleconych” bez wskazania podmiotu, komu zostały zlecone.
7. W pkt. 10 – Policji powinno być z dużej litery. Ponadto ten punkt wydaje się zbędny, gdyż jest oczywisty i wynika z zasad prowadzenia każdego postępowania przygotowawczego. Jeśli punkt miałby pozostać, warto dodać, obok Policji, Żandarmerię Wojskową.
8. W pkt 11 zasadne jest wprowadzenie zamiast „Prokurator zapewnia” „Prokurator zleca niezwłoczne zabezpieczenie danych”, gdyż to nie prokurator zapewnia zabezpieczenie, ale Policja, analitycy, albo biegli, którym prokurator te czynności zleca. W drugim zdaniu w tym punkcie zasadne byłoby dodanie słowa „niezwłocznie”, inaczej to zdanie nic nie wnosi do wytycznych.
9. Zasadne jest usunięcie pkt 12, gdyż jeżeli materiał dowodowy stanowiący podstawę wniosku o przesłuchanie osoby pokrzywdzonej w trybie art. 185c k.p.k. pozwala na wszechstronne ustalenie stanu faktycznego, to z dużym prawdopodobieństwem sąd takiego wniosku nie uwzględni, byłaby to bowiem wówczas przesłanka do odstąpienia od

przesłuchania pokrzywdzonego. Przepis art. 185c § 1a k.p.k. formułuje czynność przesłuchania osoby pokrzywdzonej w sprawach o czyny z art. 197-199 k.k. jako ostateczność – tylko wówczas, gdy zeznania te mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

10. Pkt. 13 jest niepoprawny gramatycznie. Oczywiście jest, że taki wniosek sporządza prokurator. Powinno być: „W uzasadnieniu wniosku o przesłuchanie osoby pokrzywdzonej w trybie... prokurator przedstawia informacje...”
11. Dwa zdania z pkt. 14 powinny być rozdzielone na oddzielne punkty. Ustalanie, czy była zgoda, nie musi być tylko oparte na przesłuchaniu, ale na wszystkich czynnościach dowodowych. Ponadto zasadne byłoby zastąpienie: „prokurator ustala” zwrotem: „prokurator dąży do ustalenia...”
12. Pkt. 16 powinien mieć tryb warunkowy: „Jeśli prokurator powołuje...”, gdyż są rejony, gdzie psychologa powołuje sąd. Analogiczne zastrzeżenie dotyczy pkt. 17, gdyż wszystkich tłumaczy do czynności sądowych powołuje sąd.
13. Treść pkt. 18 powinna być umieszczona w pkt. 13, gdyż to właśnie te dane prokurator powinien wskazać we wniosku o przesłuchanie.
14. W pkt. 19 wydaje się zbędny, gdyż oczywisty i w ogóle nie wymaga umieszczenia w tych wytycznych, w szczególności dotyczy to zdania trzeciego. Jeśli punkt ten miałby pozostać, to należy go przeformułować, gdyż z obecnym kształcie zdaje się niezasadnie sugerować, że prokurator z wnioskiem o tymczasowe aresztowanie powinien wystąpić dopiero wtedy, gdy zastosowane przez niego izolujące podejrzanego od osoby pokrzywdzonej środki zapobiegawcze okazały się nieskuteczne. Wynika to z faktu, że zdanie trzecie odnosi się jedynie do stosowania przez prokuratora środków izolujących podejrzanego od osoby pokrzywdzonej (a więc np. zakazu zbliżania się), a nie zawiera w sobie rozważania wystąpienia z wnioskiem do sądu o tymczasowe aresztowania.
15. Pkt. 22 powinien wskazywać, że zaświadczenie wydaje się na wniosek pokrzywdzonej. Niedopuszczalne jest również kategoryczne sformułowanie zdania drugiego w tym punkcie – sugeruje bowiem, że prokurator ma obowiązek zawsze dążyć do usunięcia ciąży pochodzącej z gwałtu u pokrzywdzonej ubezwłasnowolnionej, bez względu na jej wolę. Jest to sprzeczne z prawem do prywatności osób z niepełnosprawnościami, wynikającym m.in. z Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami. Należy wyraźnie zaznaczyć, że

zgodnie z ustawą o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży do usunięcia ciąży u kobiety ubezwłasnowolnionej całkowicie wymagana jest także pisemna zgoda tej osoby, chyba że na wyrażenie zgody nie pozwala stan jej zdrowia psychicznego.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Prokuratorów
przy Prokuratorze Generalnym

Prokurator Krajowy
Dariusz Korneluk

